

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 25 март 2019 година, врз основа на примена жалба од Златко Тодоров, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет порталот „Мактел“, со текстот насловен „Ексклузивно: Досие Златко Тодоров – Кубус, нов Фиком, уништувач на човечки животи, прв дел од вкупно дваесет од мега истражувачка сторија!“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1 и 13.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 5 март 2019 година, Златко Тодоров поднесе жалба за текстот со наслов „Ексклузивно: Досие Златко Тодоров – Кубус, нов Фиком, уништувач на човечки животи, прв дел од вкупно дваесет од мега истражувачка сторија!“, објавен на 24 февруари 2019 година на интернет порталот „Мактел“ (www.maktel.mk).

Во жалбата се наведува текстот содржи говор на омраза, дискриминација, неточно и нефер известување, пристрасност во информирањето, незастапена втора страна, нарушување на приватноста, навреда, клеветата и нарушување на правото за презумпцијата на невиност и заштита на сведоци.

Во поднесената претставка, Златко Тодоров, посочува дека текстот содржи написи со апсолутно искривена вистина.

„Ве повикувам да ја проверите веродостојноста на тврдењата, посочени од непознатиот автор, кој во својот текст, посочува дека се измамени стотици станари и се друго, кое се набројува“, се вели жалбата.

Тодоров, меѓу другото, додава дека текстовите, кои биле поддржани од лажни профили се пријавени во Одделението за следење на компјутерски криминал при МВР.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет порталот „Мактел“ и побара медиумот да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Сопственикот на „Мактел“, Саше Ивановски, одговори на наводите на жалителот.

Ивановски вели дека се работи за случај што порталот „Мактел“ го истражувал веќе една година и оти медиумот имал остварено разговори со десетина оштетени клиенти и бизнис партнери на Златко Тодоров. Тој посочува дека „Мактел“ располагал со голема папка документи, кои ги потврдувале сториите и оти имало сериозни индиции дека со случајот биле поврзани обвинители, судии и стечајни управници.

„Тој самиот беше контактиран за сите наводи, но тој престана да ни одговара на мејловите и смс пораките од за нас непознати причини. Сметаме дека е во интерес на

јавноста да се открие еден хроничен измамник, кој повеќе од една декада мами купувачи на станови, фирми изведувачи и бизнис партнери, штети во износ од милиони евра“, наведува Ивановски во одговорот на жалбата, во која меѓу другото, нагласува дека нема да дозволи да бидат спречени да ги објават сите 10 случаи на измами, кои ги направил Тодоров.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА**. Комисијата едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1, а со мнозинство гласови и членот 13.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање, што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 25 март, Комисијата за жалби ги разгледа наводите на жалителот и изврши увид во спорната содржина. Најпрво, заклучи дека не може и нема право да ги утврдува фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Членовите на Комисијата, најнапред, констатираа дека се работи за истражувачка сторија за наведен криминал во градежниот сектор, во која предмет на сомнежи и обвинувања е подносителот на жалбата, бизнисменот Златко Тодоров. Комисијата се согласи дека текстот произлегува од јавниот интерес и обработува тема за која јавноста треба да биде информирана, но во исто време, Комисијата се согласи и дека авторот на текстот не обезбедил доволно аргументи или докази за да ги поткрепи информациите, кои во голем дел се засноваат на сомнежи, обвинувања и критики на Тодоров. Новинарот, кој не е потпишан на текстот, го испочитувал основното новинарско правило да обезбеди „втора страна“, односно став од бизнисменот Тодоров, а информациите ги темели на документи и сведоштва на анонимни оштетени граѓани. Комисијата смета дека новинарот морал ваквите

информации да ги прими со резерва, без да носи готови заклучоци и судови, како што особено е нагласено во средишниот дел на текстот:

„Измамени и изграни купувачи. Земање на пари од продадени станови и спречување на запишување на купувачите во имотен лист. Земање пари за станови кои имаат третман на дивоградба. Земање пари за станови, кои претходно се продадени на други лица. Продадени ставови, па потоа заложени под хипотека без знаење на купувачите. Директна корист за Кубус и Кубус Инжинеринг со истовремено нанесување директна штета на купувачите“.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен членот 1 од Кодексот на новинарите, според кој точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави со јасна назнака дека станува збор за непотврдена информација.

Во оваа насока, новинарот може да објави нешто за коешто нема доволно докази, ама за кое има доволно индикатори дека е вистина, односно нешто за што постои основано сомневање. Основано сомневање подразбира презентирање на аргументи кои се разумни и кои се индикатор дека нешто е вистина, без да имаме конкретен доказ за вистинитоста.

Во продолжение, Комисијата утврди дека во текстот авторот неретко се јавува во улога на коментатор и не прави суштинска разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот, што е неспоиво со истражувачкото новинарство. Ваквата отстапка особено се издвојува во завршниот дел од текстот, како своевиден заклучок на истражувањето:

„Ние лично, сме на страната дека се работи за измамник. Овој случај со оштетената Димитриевиќ, која платила 90.000 евра, а останала и без стан и без пари, а наводно тој и плаќал сметки и храна сите овие години, не наведува на тоа дека сепак, Златко е безмилосен измамник, кој својата неспособност ја маскира со некаква жртва од некаква измама“.

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегнат дезинформирање и манипулирање со публиката.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Лилјана Пецова - Илиеска, Теофил Блажевски и Ердџан Ахмет.

Се обврзува интернет порталот „Мактел“ (www.maktel.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

